

14 Απριλίου, 1993

[ΠΙΚΗΣ, ΚΟΥΡΡΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ/στές]

ΧΛΟΗ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ,

Εφεσείουσα,

v.

ΑΝΔΡΕΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ,

Εφεσίβλητου.

(Έφεση Αρ.17)

Οικογενειακό Δικαστήριο — Δικαιοδοσία ακρόασης αίτησης για τροποποίηση ή τεματισμό διατάγματος διατροφής — Υπάρχει μόνο σε σχέση με γεγονότα που προέκυψαν μετά την έκδοση της αρχικής απόφασης με την οποία εκδόθηκε το επίδικο διάταγμα διατροφής.

- 5 *Δικονομία Οικογενειακού Δικαστηρίου — Υποβολή αίτησης τροποποίησης διατάγματος διατροφής σε λανθασμένο τύπο — Έστω και αν αποτελούσε απλή παρατυπία, η παρατυπία έπρεπε να θεραπευθεί, προτού προχωρήσει η διαδικασία.*

10 Στις 2.4.91 το Οικογενειακό Δικαστήριο διέταξε τον εφεσίβλητο, στην αίτηση 10/90, να καταβάλλει στην σύζυγο του το ποσό των ΛΚ 140 το μήνα σαν συνεισφορά για την διατροφή του τέκνου τους, που μετά το χωρισμό των γονέων του διέμενε με την μητέρα του. Δέκα μέρες αργότερα, στις 12.4.91, και προτού ακόμη εκπνεύσει η 15 προθεσμία για υποβολή έφεσης εναντίον της πρώτης απόφασης του Δικαστηρίου, ο εφεσίβλητος καταχώρησε ενώπιον του Οικογενειακού Δικαστηρίου την αίτηση 46/91, με την οποία επεδίωκε την τροποποίηση του εκδοθέντος διατάγματος με την μείωση του ποσού της διατροφής. Η αίτηση υποβλήθηκε με τον συνηθισμένο τύπο ενδιάμεσης αίτησης σε πολιτική αγωγή και υποστηριζόταν από ένορκο δήλωση, σε αντίθεση με τις πρόνοιες του κανονισμού 3(1) και 20 του Τύπου 1 των περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Διαδικαστικών Κανονισμών, 1990, που προβλέπουν ότι η αίτηση περιλαμβάνει έκθεση γεγονότων και δεν υποστηρίζεται από ένορκο δήλωση. Η εφεσείουσα ήγειρε ενώπιον του Δικαστηρίου το θέμα της εγκυρότητας 25 της διαδικασίας, ισχυριζόμενη ότι η παράλειψη υποβολής της αίτησης σύμφωνα με τον προβλεπόμενο τύπο είχε προκαλέσει την ακυρότητά της. Το Δικαστήριο εξέτασε προδικαστικά την ένσταση και

την απέρριψε θεωρώντας ότι η παράβαση αποτελούσε απλή παρατυπία και δεν επέφερε ακυρότητα της διαδικασίας.

Κατ' έφεση, εγέρθηκε και το θέμα του κατά πόσο το Πρωτοβάθμιο Οικογενειακό Δικαστήριο είχε δικαιοδοσία να επιληφθεί της αίτησης για τροποποίηση, ενόψει του ότι τα γεγονότα που είχαν προσαχθεί για 5 στοιχειοθέτησή της είχαν προκύψει χρονικά σε περίοδο πριν από την έκδοση του πρώτου διατάγματος.

Αποφασίσθηκε ότι:

- (α) Μόνο γεγονότα τα οποία ανακύπτουν μετά την έκδοση διατάγματος και τείνουν να διαφοροποιήσουν το πραγματικό 10 βάθος στο οποίο στηρίχθηκε η απόφαση της οποίας επιδιώκεται η τροποποίηση, μπορούν να στοιχειοθετήσουν τις προϋποθέσεις για αναθεώρηση του εκδοθέντος διατάγματος. Διαφορετικά, δεν παρέχεται δικαιοδοσία στο Πρωτοβάθμιο Οικογενειακό Δικαστήριο να αναθεωρήσει απόφασή του. Τέ- 15 τοια δικαιοδοσία ανήκει αποκλειστικά στο Δευτεροβάθμιο Οικογενειακό Δικαστήριο.
- (β) Στην προκειμένη περίπτωση, από την ένορκη δήλωση που συνόδευε την αίτηση διαφαινόταν ότι τα ουσιαστικά γεγονότα στα οποία βασιζόταν η αίτηση είχαν προκύψει πριν από την έκδοση 20 του αρχικού διατάγματος και κατά συνέπεια η αίτηση έπρεπε να είχε απορριφθεί λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας του Πρωτοβάθμιου Οικογενειακού Δικαστηρίου να επιληφθεί αυτής.
- (γ) Η διαπίστωση ότι δικονομικό μέτρο είναι αντικανονικό και όχι άκυρο, δεν συνεπάγεται και την θεραπεία της παρατυπίας, η οποία στην προκειμένη περίπτωση ήταν ουσιαστικής, 25 ενόψει της απουσίας έκθεσης των γεγονότων στο κείμενο της αίτησης. Η παρατυπία έπρεπε να είχε θεραπευθεί προτού προχωρήσει η υπόθεση σε δίκη.

Η έφεση επιτράπηκε με έξοδα. 30

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Safarino Shoes Industry & Trading Co. Ltd v. Βιομηχανίας Υποδημάτων Ε. Σταυρινού Ατδ. (1991) 1 Α.Α.Δ. 1059

N. P. Lanitis Ltd. v. Panayides (1986) 1 C.L.R. 490

Αθανασιάδη ν. Αλεξάνδρου (1991) 1 Α.Α.Δ. 945

35

Σιβιτανίδης ν. Χαραλάμπους (1993) 1 Α.Α.Δ. 179.

Έφεση.

5 Έφεση από την καθ' ής η αίτηση κατά της απόφασης του Οικογενειακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Κ. Αντωνιάδης, Πρ. Οικ. Δ.) που δόθηκε στις 23 Σεπτεμβρίου, 1992 (Αρ. Αίτησης 46/91) με την οποία οι προδικαστικές ενστάσεις σχετικά με την εγκυρότητα της Αίτησης 46/91 απορρίφθηκαν.

Δ. Παυλίδης, για την Εφεσείουσα.

Γ. Ιωάννου, για τον Εφεσίβλητο.

10

Cur. adv. vult.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Γ. Μ. Πιχής.

15 ΠΙΚΗΣ, Δ. : Στις 2/4/91 το Οικογενειακό Δικαστήριο διέταξε τον εφεσίβλητο, τον καθ' ου η αίτηση στην Αίτηση 10/90, να καταβάλλει στη σύζυγό του μηνιαία το ποσό των £140 συνεισφορά για τη διατροφή του τέκνου τους το οποίο μετά το χωρισμό των γονέων διέμενε με τη μητέρα του. Επίσης διατάχθηκε να καταβάλλει ποσό £60 το μήνα για την αποπληρωμή καθυστερημένων οφειλών για τη διατροφή του παιδιού.

20

ση ενώπιον του Οικογενειακού Δικαστηρίου, την Αίτηση 46/91, με την οποία επεδίωκε την τροποποίηση του εκδοθέντος διατάγματος με τη μείωση του ποσού της διατροφής που εγκρίθηκε στην Αίτηση 10/90. Η αίτηση για τροποποίηση υποβλήθηκε μέσα στα χρονικά πλαίσια που ο εφεσίβλητος εδικαιούτο να ασκήσει έφεση κατά της απόφασης στην Αίτηση 10/90 [βλ. Κ.10 των περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Διαδικαστικών Κανονισμών του 1990 (θα αναφέρονται ως "Διαδικαστικοί Κανονισμοί") και Δ.35 των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας].

25

30

Με την υπεράσπισή της η εφεσείουσα αμφισβήτησε την εγκυρότητα της Αίτησης 46/91 με το αιτιολογικό ότι αυτή δεν υποβλήθηκε στον τύπο που προβλέπεται από τους Διαδικαστικούς Κανονισμούς και για το λόγο ότι απουσίαζαν οι προϋποθέσεις για την αναθεώρηση του διατάγματος που εκδόθηκε μόλις δέκα μέρες πριν

35

την υποβολή της νέας αίτησης.

Είναι πρόδηλο ότι η αίτηση στην 46/91 δεν υποβλήθηκε στον τύπο που προβλέπεται από τον Κ.3(1) των Διαδικαστικών Κανονισμών ο οποίος ορίζει ότι “η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου αρχίζει με την καταχώριση από τον αιτητή στη Γραμματεία του Δικαστηρίου αίτησης σύμφωνα με τον Τύπο 1 ...”. Ο τύπος ο οποίος καθορίζεται προσομοιάζει με τον τύπο ο οποίος προβλέπεται από τους Θεσμούς Πολιτικής Δικονομίας για την υποβολή ενδιάμεσης αίτησης με κλήση (Δ.48) αλλά δεν είναι ταυτόσημος. Αντίθετα με την ενδιάμεση αίτηση με κλήση, ο τύπος που καθορίζεται από τους Διαδικαστικούς Κανονισμούς επιβάλλει την έκθεση των γεγονότων τα οποία στοιχειοθετούν το αίτημα για την παροχή της θεραπείας την οποίαν επιζητεί ο αιτητής στο σώμα της αίτησης, εν είδει υποκαταστάτου της έκθεσης απαίτησης. Στην προκείμενη περίπτωση τα γεγονότα που στοιχειοθετούν την αίτηση περιέχονται σε ένορκη δήλωση του εφεσιβλήτου όπως στην περίπτωση ενδιάμεσης αίτησης. Ο τέως Πρόεδρος του Οικογενειακού Δικαστηρίου που επιλήφθηκε της αίτησης, εξέτασε τις ενστάσεις της εφεσείουσας προδικαστικά. Οι ενστάσεις απορρίφθηκαν. Οι λόγοι για τους οποίους το Δικαστήριο κατέληξε σ’ αυτό το αποτέλεσμα, όπως συνάγεται από το σκεπτικό της απόφασης, είναι, σε συντομία, οι εξής :

Η υποβολή της αίτησης σε τύπο άλλο από τον προβλεπόμενο από τους Διαδικαστικούς Κανονισμούς καθιστούσε την αίτηση παράτυπη, όχι όμως άκυρη. Επομένως δεν παρεμβαλλόταν κώλυμα στην εξέταση της ουσίας της αίτησης.

Με την έφεση προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι η αίτηση ήταν άκυρη. Η εφεσείουσα υπεστήριξε ότι η διαδικασία ήταν θνησιγενής ενόψει της έγερσης της σε τύπο άλλο από τον προβλεπόμενο. Αλλά και αν ήθελε κριθεί ορθό το συμπέρασμα ότι η αίτηση ήταν μόνο αντικανονική, η εφεσείουσα υπέβαλε ότι η παρατυπία έπρεπε να διορθωθεί πριν αχθεί η αίτηση σε δίκη, πράγμα που παραγνωρίζεται στην πρωτόδικη απόφαση.

Κατά την ακρόαση της έφεσης ανεφύη δεύτερο και ουσιαστικότερο θέμα που άπτεται της αρμοδιότητας του Οικογενειακού Δικαστηρίου να επιληφθεί του αιτήματος για την τροποποίηση προγενέστερου διατάγματος. Η δικαιοδοσία του Οικογενειακού Δικαστηρίου για την τροποποίηση προηγούμενου διατάγματος του ίδιου δικαστηρίου, συναρτάται με τις προϋποθέσεις που θέτει το Άρθρο 38 του περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμου του 1990 (Ν. 216/90) το οποίο προβλέπει :

“38. Αν αφότου εκδόθηκε η απόφαση που προσδιορίζει τη διατροφή μεταβλήθηκαν οι όροι της, το Δικαστήριο μπορεί να τροποποιήσει την απόφασή του ή και να διατάξει τον τερματισμό της διατροφής.”

5 Είναι θεμελιωμένο ότι η δικαιοδοσία του Δικαστηρίου στοιχειοθετείται από τα γεγονότα που συνθέτουν την απαίτηση [βλ. *Safarino Shoes Industry & Trading Co. Ltd. v. Βιομηχανίας Υποδημάτων Ε. Σταυρινού Ατδ.* (1991) I A.A.Δ. 1059]. Ο δικηγόρος της εφεσείουσας εισηγήθηκε ότι τα γεγονότα που συνιστούν την απαίτηση δε στοιχειοθετούν τις προϋποθέσεις για την ανάληψη δικαιοδοσίας για τροποποίηση του εκδοθέντος διατάγματος. Υπεστήριξε ότι το αίτημα εδράζεται σε γεγονότα που σημειώθηκαν πριν την έκδοση του διατάγματος· οπότε υπέβαλε ότι το αίτημα αποβλέπει στην αναθεώρηση του διατάγματος που εκδόθηκε στις 2/4/91 και όχι στην τροποποίησή του λόγω της μορφοποίησης νέας κατάστασης πραγμάτων.

20 Ο δικηγόρος του εφεσιβλήτου διευκρίνισε ότι η Αίτηση 46/91 δεν απέβλεπε στην αμφισβήτηση της απόφασης του Οικογενειακού Δικαστηρίου της 2/4/91. Αναγνώρισε όμως ότι μέρος των γεγονότων που στοιχειοθετούν το αίτημα, προέκυψαν πριν την έκδοση του διατάγματος· εισηγήθηκε όμως ότι εφόσον τα γεγονότα ήλθαν σε φως μετά την επιφύλαξη της απόφασης στην Αίτηση 10/90, ήταν δυνατό να αποτελέσουν τη βάση για την υποβολή αίτησης για τροποποίηση, δυνάμει του Άρθρου 38 του Ν. 216/90. Η απόφαση του Οικογενειακού Δικαστηρίου στην Αίτηση 10/90 είχε επιφυλαχθεί στις 15/2/91 και εκδόθηκε στις 2/4/91. Κατά τα άλλα υπεστήριξε την ορθότητα της πρωτόδικης απόφασης.

30 Το πρώτο θέμα που θα μας απασχολήσει είναι η εγκυρότητα του δικονομικού μέτρου που συνθέτει το θέμα της Αίτησης 46/91. Το Άρθρο 3(1) των Διαδικαστικών Κανονισμών καθορίζει ρηματικά ότι κάθε θέμα το οποίο ανάγεται στη δικαιοδοσία του Οικογενειακού Δικαστηρίου εγείρεται με αίτηση η οποία υποβάλλεται στον τύπο ο οποίος καθορίζεται. Καθιερώνεται ομοίομορφος τύπος αίτησης για προσφυγή στο Οικογενειακό Δικαστήριο. Ο καθορισμός της συνεισφοράς γονέα για τη διατροφή τέκνου το οποίο διαμένει με τον έτερο γονέα, υπάγεται στη δικαιοδοσία του Οικογενειακού Δικαστηρίου (Ν. 216/90). Επόμενο είναι ότι αιτήσεις για διατροφή, όπως και κάθε άλλη διαφορά που υπάγεται στη δικαιοδοσία του Οικογενειακού Δικαστηρίου, εγείρονται με αίτηση 40 προσαρμοσμένη στο πρότυπο που θεσμοθετεί ο Κ.3(1) των Διαδικαστικών Κανονισμών.

Οι Διαδικαστικοί Κανονισμοί δεν πραγματεύονται ευθέως τις συνέπειες που συνεπάγονται παρεκκλίσεις από τις πρόνοιές τους. Το θέμα ρυθμίζεται έμμεσα με τις διατάξεις του Κ.11 που καθιστά εφαρμοστέους τους Θεσμούς Πολιτικής Δικονομίας σε όλα τα θέματα για τα οποία δεν γίνεται ειδική πρόνοια στους Διαδικαστικούς Κανονισμούς. Η Δ.64 θ.1 των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας προβλέπει ότι μη συμμόρφωση με τους θεσμούς δεν καθιστά αφεαυτής άκυρη τη διαδικασία, εκτός αν το Δικαστήριο κρίνει ότι τούτο επιβάλλεται από τη φύση της παρατυπίας ή αντικανονικότητας. Εξαιρούνται των διατάξεων της Δ.64 δικονομικά μέτρα τα οποία είναι εξ υπαρχής άκυρα [βλ. μεταξύ άλλων, *N. P. Lanitis Ltd. v. Panayides* (1986) 1 C.L.R. 490 και *Αθανασιάδη ν. Αλεξάνδρου* (1991) 1 Α.Α.Δ. 945]. Η διαπίστωση ότι δικονομικό μέτρο είναι αντικανονικό και όχι άκυρο, δε συνεπάγεται και τη θεραπεία της παρατυπίας. Επιβάλλεται η προσαρμογή της διαδικασίας στα θέσμιμα προς διεξαγωγή της δίκης μέσα στο καθιερωμένο πλαίσιο [βλ. *Αθανασιάδη ν. Αλεξάνδρου* (ανωτέρω)]. Στην προκείμενη υπόθεση, η αίτηση η οποία υποβλήθηκε ήταν παράτυπη. Η παρατυπία ήταν ουσιώδης ενόψει της απουσίας έκθεσης των γεγονότων στο κείμενο της αίτησης. Δεν κρίνεται απαραίτητο να προσδιορίσουμε τις συνέπειες της υποβολής αίτησης σε τύπο άλλο από τον καθοριζόμενο. Περιοριζόμαστε στη διαπίστωση ότι εν πάση περιπτώσει και παράτυπη να ήταν η αίτηση, η παρατυπία έπρεπε να θεραπευθεί πριν προχωρήσει η υπόθεση σε δίκη. Επομένως η έφεση επιτυγχάνει. Όμως η έφεση πρέπει να επιτραπεί και για ένα άλλο ουσιαστικότερο λόγο, για έλλειψη δικαιοδοσίας του Οικογενειακού Δικαστηρίου να επιληφθεί του αιτήματος για τροποποίηση.

Τα γεγονότα τα οποία υποστηρίζουν την αίτηση εκτίθενται στις παραγράφους 3, 4 και 5 της ένορκης δήλωσης του εφεσιβλήτου, το κείμενο των οποίων έχει ως εξής :

“3. Όταν εκδικάστη η αίτηση διατροφής υπ’ αρ. 10/90 διέμενα με τη μητέρα μου. Από την 1/3/91 διαμένω εις το Διαμέρισμα το οποίο ευρίσκεται εις την Προεδρικού 1 η μίσθωσης του οποίου έληγε δυνάμει του Ενοικιαστηρίου εγγράφου στις 28/2/91 ως εκ τούτου δεν εισπράττω το ενοίκιο των ΛΚ325 μηνιαίως.

“4. Λόγω του ότι διαμένω μόνος, τα προσωπικά μου έξοδα διατροφής και συντήρησης έχουν αυξηθή από ΛΚ150 σε ΛΚ300 μηνιαίως, ως επίσης τα έξοδα διατροφής των δύο ανηλίκων τέκνων μου ηλικίας 15 και 11 χρονών από ΛΚ150 σε ΛΚ350 μηνιαίως.

“5. Αντιλαμβάνομαι τις υποχρεώσεις μου διά την συντήρηση του ανηλίκου τέκνου μου, πλην όμως δυσκολεύομαι να πληρώσω το επιβληθέν ποσόν των ΛΚ 140 μηνιαίως.”

5 Η μόνη παράγραφος στην οποία γίνεται αναφορά σε συγκεκριμένα γεγονότα με χρονολογική αναφορά στη γένεσή τους, είναι η παράγραφος 3. Τα γεγονότα τα οποία επικαλείται ο εφεσίβλητος προέκυψαν πριν και όχι μετά την έκδοση του διατάγματος. Ο όρος “αφότου” στο πλαίσιο του Άρθρου 38 του Ν. 216/90, δεν αφήνει αμφιβολία ότι μόνο γεγονότα τα οποία ανακύπτουν μετά την 10 έκδοση του διατάγματος και τείνουν να διαφοροποιήσουν το πραγματικό βάθος στο οποίο στηρίχθηκε η απόφαση της οποίας 15 επιδιώκεται η τροποποίηση, μπορεί να στοιχειοθετήσουν τις προϋποθέσεις για αναθεώρηση του εκδοθέντος διατάγματος. Διαφορετικά, δεν παρέχεται δικαιοδοσία σε δικαστήριο να αναθεωρήσει την απόφαση ομοβάθμιου δικαστηρίου [βλ. πρόσφατη απόφαση **Σιβιτανίδης ν. Χαγαλάμπους** (1993) 1 Α.Α.Δ. 179]. Η δικαιοδοσία για αναθεώρηση αποφάσεων του Οικογενειακού Δικαστηρίου ανήκει αποκλειστικά στο δευτεροβάθμιο Οικογενειακό Δικαστήριο. Τα γεγονότα τα οποία παρατίθενται στην παράγραφο 3 της ένορκης 20 δήλωσης του εφεσιβλήτου θα μπορούσαν ενδεχομένως να αποτελέσουν βάση για το επανάνοιγμα της ακρόασης στην Αίτηση 10/90 μετά την επιφύλαξη και πριν την έκδοση της απόφασης, ή ακόμα να αποτελέσουν το αντικείμενο αίτησης για την παροχή άδειας για την προσαγωγή μαρτυρίας στα πλαίσια έφεσης η οποία 25 θα ασκείτο εναντίον της πρωτόδικης απόφασης (ως προς τις εξουσίες του δευτεροβάθμιου Οικογενειακού Δικαστηρίου βλέπε Άρθρο 31 του περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμου του 1990 - Ν. 23/90 και Δ.35 θ.8 των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας).

30 Τα γεγονότα τα οποία επικαλείται ο εφεσίβλητος στις παραγράφους 4 και 5 της ένορκης δήλωσής του, δεν ταυτίζονται με οποιαδήποτε χρονική περίοδο, ενώ αφήνεται η εντύπωση ότι συναρτώνται με τα συγκεκριμένα γεγονότα τα οποία εκτίθενται στην παράγραφο 3. Οι παράγραφοι 4 και 5 της ένορκης δήλωσης του εφεσιβλήτου θέτουν ουσιαστικά υπό αμφισβήτηση το διάταγμα 35 που εκδόθηκε στις 2/4/91. Οι ισχυρισμοί οι οποίοι προβάλλονται αποβλέπουν στην αμφισβήτηση της απόφασης εκείνης και συνιστούν έμμεση προσπάθεια αναθεώρησης από ομοβάθμιο δικαστήριο της απόφασης της 2/4/91.

40 Ενόψει των ανωτέρω, η αίτηση του εφεσιβλήτου ενώπιον του Οικογενειακού Δικαστηρίου, ανεξάρτητα από τις επιπτώσεις της αντικανονικότητάς της, απέτυχε να στοιχειοθετήσει τις προϋποθέσεις για την άσκηση δικαιοδοσίας για την αναθεώρηση του δια-

τάγματος της 2/4/91.

Η έφεση επιτρέπεται με έξοδα.

Η πρωτόδικη απόφαση ακυρώνεται και η υποβληθείσα αίτηση ενώπιον του Οικογενειακού Δικαστηρίου απορρίπτεται.

Η έφεση επιτρέπεται με έξοδα. 5